EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2020.8.7.
COM(2020) 358 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

Éves jelentés az Európai Unió 2019-ben finanszírozott humanitárius segítségnyújtási műveleteiről

BEVEZETÉS 2

A 2019-BEN TÁMOGATOTT humanitárius segítségnyújtási műveletek 2
A támogatott fő humanitárius segítségnyújtási műveletek áttekintése 2
Horizontális prioritások 10
A 2019-ben lezárult értékelések összefoglalása 12
2019. évi költségvetés 13

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK ÉS FORRÁSOK 14
A 2014. évi partnerségi keretmegállapodást aláíró partnerek jegyzéke 14

BEVEZETÉS

Ez a jelentés az Európai Unió (EU) 2019. évi fő tevékenységeit és szakpolitikai eredményeit mutatja be az Európai Bizottság által finanszírozott humanitárius segítségnyújtás területén. A jelentés az 1996. június 20-i 1257/96/EK tanácsi rendelet 19. cikke szerint készült.

A 2019-BEN TÁMOGATOTT humanitárius segítségnyújtási műveletek

2019-ben – egyrészt a gyakran a lakosság tömeges lakóhelyelhagyását okozó összetett válságok, másrészt pedig természet katasztrófák és járványok miatt – még erőteljesebben fokozódtak a humnaitárius szükségletek. E körülmények között az Európai Bizottság Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága továbbra is az egyik vezető humanitárius donor maradt azáltal, hogy 2,4 milliárd EUR-t juttatott több mint 80 ország több millió, válság sújtotta lakosának. A növekvő humanitárius finanszírozási hiány kezelése érdekében az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága folytatta a Nagyszabású egyezség szerinti kötelezettségvállalások végrehajtását, nevezetesen a több ágazatra kiterjedő közös szükségletfelméréssel összefüggésben.

Az uniós humanitárius segítségnyújtás jelentős hányada – többek között a törökországi menekülteket támogató uniós eszköz humanitárius összetevője – a Szíriában és a szomszédos országokban válság által sújtott emberekhez került. Az EU hangsúlyt fektetett az „elfelejtett válságokban”, például a Közép-afrikai Köztársaságban, Szudánban, Pakisztánban, Kolumbiában, Venezuelában, Haitin és a Fülöp-szigeteken élő lakosság támogatására is.

Az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága vezető szerepet töltött be az elvi alapokon nyugvó humanitárius segítségnyújtás előmozdításában és a nemzetközi humanitárius jog tiszteletben tartásában. Ezt konkrét humanitárius válságokhoz biztosított aktív érdekérvényesítéssel, valamint globális szinten a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottságának (ICRC) donortámogató csoportja[1] elnöki tisztjének, valamint a hatékony humanitárius segítségnyújtási kezdeményezés[2] (Svájccal közös) elnöki tisztjének betöltésével valósította meg.

Az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága finanszírozást biztosít, és tényeken alapuló megközelítéséhez a Közös Kutatóközpont által kialakított INFORM kockázati indexet alkalmazza, amely immár számos szervezet – például az ENSZ és az INGO’s – tényleges kockázatértékelési mechanizmusává válik.

A támogatott fő humanitárius segítségnyújtási műveletek áttekintése

Száhel-övezet – összetett válság

Az EU 188 millió EUR összegű juttatással reagált a Burkina Fasóban, Mauritániában, Maliban, Csádban, Nigerben, Nigériában és Kongóban felmerült sürgősségi humanitárius

[1] A Vöröskereszt Nemzetközi Bizottságának (ICRC) donortámogató csoportja évente legalább 10 millió CHF hozzájárulást biztosító kormányokból, nemzetek feletti szervezetekből, illetve nemzetközi intézményekből áll.

[2] A hatékony humanitárius segítségnyújtási kezdeményezés az eredményes és elszámoltatható humanitárius segítségnyújtás iránt elkötelezett 42 donort tömörítő informális donorfórum.

szükségletekre. Ennek keretében gyorsreagálási mechanizmusokat (három hónapra szóló, több ágazatot érintő sürgősségi segélycsomagot) hozott létre, valamint az alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés fenntartása érdekében a meglévő nemzeti struktúrákhoz nyújtott támogatást. Az uniós segítségnyújtás a humanitárius légi szolgálatok, a polgári és a katonai szolgálatok közötti humanitárius koordináció, valamint információkezelés révén segítette elő a nehezen elérhető területek megközelítését.

Az EU élelmiszert biztosított a szűkös időszakban, valamint táplálásterápiát biztosított a súlyos, akut alultápláltságban szenvedő és életmentő kezelésre szoruló gyermekeknek. Az EU ezenfelül tevékenyen foglalkozott a humanitárius segítségnyújtás és a fejlesztés összekapcsolásának megvalósításával a válság sújtotta lakosság rezilienciaépítése érdekében, továbbá kezelte az élelmiszer-ellátás bizonytalansága és az akut alultápláltság kiváltó okait.

A Közép-afrikai Köztársaságban fennálló regionális válság

A békemegállapodás februári aláírása ellenére nem javult a humanitárius helyzet a Közép-afrikai Köztársaságban. Az EU 22,4 millió EUR-t biztosított a Közép-afrikai Köztársaság számára, illetve a Kamerunban és Csádban tartózkodó közép-afrikai menekültek számára, több ágazatra kiterjedő humanitárius segítségnyújtással, valamint a humanitárius koordináció, a biztonság és a logisztika megerősítésével.

A Csád-tó medencéjében fennálló válság

A Nigériában, Nigerben, Kamerunban és Csádban élő 17,4 millió személyből 10,7 millió fő – köztük több mint 6 millió gyermek – szorult humanitárius segítségnyújtásra. Az EU mintegy 64 millió EUR összegű, több ágazatra kiterjedő humanitárius segítségnyújtást biztosított.

Dél-Szudán

2019-ben mintegy 7,5 millió dél-szudáni szorult sürgős humanitárius segítségnyújtásra, a szomszédos országok pedig több mint 2 millió menekültet fogadtak be az országból. Az EU 51,6 millió EUR-t juttatott Dél-Szudánnak, ezáltal kezelte az országon belüli élelmiszer-ellátás bizonytalanságát és alultápláltságot. A rendkívüli mértékű erőszak, valamint a szexuális erőszak háborús fegyverként való alkalmazása miatt a gyermekek és a nők védelme prioritás az EU számára.

Szudán

Az országot a több évtizede tartó konfliktus hatásai sújtották, amit korábban nem tapasztalt gazdasági válság és élelmiszerár-emelkedés súlyosbított, a lakosságnak 25 %-át pedig az élelmiszer-ellátás nagyon súlyos bizonytalansága érintette. Az év során az uniós humanitárius segítségnyújtás döntő részét – 55,7 millió EUR-t – elsősorban 5 év alatti gyermekeknek és várandós vagy szoptató nőknek szánt élelmezési segélyre, táplálási ellátásra és táplálásterápiára fordították. A lakosság szudáni szociális védelemhez való hosszú távú hozzáférésének javítása érdekében az EU fejlesztési segéllyel egészíti ki a humanitárius finanszírozást, hogy segítse a közösségek rezilienciaépítését.

A Nagy-tavak régiójában fennálló regionális válság

A Kongói Demokratikus Köztársaságot és a Kongói Köztársaságot is érintette folyamatos konfliktus és az ebola. A Bizottság mintegy 72 millió EUR-t juttatott a régiónak, az ebolára tett válaszintézkedéseket is beszámítva. A Bizottság további 7 millió EUR-t az ECHO Flight műveleteire költött.

Etiópia

Az etnikai indíttatású erőszak következtében Etiópiában a belső menekültek száma 2019 elején 3,1 millióval tetőzött, mielőtt 2 millióra csökkent. Annak ellenére, hogy a biztonsági és védelmi feltételek nem mindig teljesültek, a hatóságok megpróbálták visszaküldeni a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyeket a származási helyükre, így megsértették az önkéntes és biztonságos visszatérésre vonatkozó elveket. Az EU 2019-ben 51,5 millió EUR-t biztosított azzal a céllal, hogy élelmiszerekkel, menedékkel, alapvető háztartási cikkekkel, alultápláltság elleni kezeléssel, vízellátási, szennyvízelvezetési és védelmi szolgáltatásokkal segítsen az érintetteknek. A finanszírozás legnagyobb részét a tartós erőszak, valamint otthonaik és megélhetésük tönkretétele elől menekülni kényszerülő személyekre fordították.

Kenya

Kenya mintegy 490 000 menekültet fogad be, míg a kormány menekülttáborokra vonatkozó politikája a menekülteket teljes mértékben segélyfüggővé teszi. Egy új aszály mintegy 2,6 millió ember számára az élelmiszer-ellátás bizonytalanságát, valamint a kevés legelő és víz miatti konfliktus magas kockázatát váltotta ki.

A Kenyának szánt uniós finanszírozás 15,95 millió EUR-t tett ki, ezen belül 11,5 millió EUR a menekülttáborokra, 1,3 millió EUR három, hirtelen előálló katasztrófának kitett ország katasztrófavédelmi felkészültségére, 3,15 millió EUR pedig a táborokon kívüli aszály és árvizek miatti veszélyhelyzet-elhárításra irányult.

Szomália

A kiszámíthatatlan időjárási minták és a fegyveres konfliktus miatt továbbra is jelentős humanitárius szükségletek merültek fel. Egy új aszály hozzájárult a humanitárius helyzet romlásához, míg az év végét az ország déli részén az átlagosnál csapadékosabb esős évszak jellemezte, súlyos folyóáradásokat okozva. Ez utóbbiak több mint 500 000 embert érintettek, 370 000 embert lakóhelyelhagyásra kényszerítettek, továbbá növénykultúrákat pusztítottak el. Az áradások következésképp meghatározták a lakosság alkalmazkodási képességét és késleltették a helyreállítást. A Bizottság a válsághelyzetre reagálva mintegy 63 millió EUR-t juttatott.

Uganda

Uganda 1,41 millió menekültet fogadott be, akiknek 91 %-a Dél-Szudánból és a Kongói Demokratikus Köztársaságból érkezett. Ezenfelül 2018 augusztusa óta az ország rendkívüli mértékben ki volt téve annak a kockázatnak, hogy az ebola átterjed a szomszédos Kongói Demokratikus Köztársaságból, ahol minden eddiginél elterjedtebb a járvány. Az EU 33 millió EUR-t juttatott védelemre, élelmezési segélyre, egészségügyi ellátásra, biztonságos vízellátási és szennyvízelvezetési szolgáltatásokhoz való hozzáférésre, valamint a menekülteknek és az őket befogadó közösségeknek szánt oktatási segítségnyújtásra. Ezen túlmenően támogatást nyújtott az ebolára való felkészültségre, az ebola nyomon követésére és az ebolára tett válaszintézkedésekre, valamint a legkiszolgáltatottabb emberek hosszú távú segélytől való függőségének csökkentése érdekében az ellenálló képességük és önellátásuk javítására.

Dél-Afrika és az Indiai-óceán térsége

Szélsőséges időjárási események rendszeresen bekövetkeznek Dél-Afrika és az Indiai-óceán

térségében, és az éghajlatváltozás miatt egyre gyakoribbak és egyre intenzívebbek. Az EU több mint 66 millió EUR-t juttatott Dél-Afrika és az Indiai-óceán térségének szükséghelyzeti humanitárius segítségnyújtás és katasztrófavédelmi felkészültség céljára, továbbá hangsúlyozta, hogy meg kell erősíteni a közösségek és a katasztrófavédelmi hatóságok visszatérő természeti katasztrófák kezelésére való képességét.

Két, nagy erejű ciklon sújtotta Dél-Afrikát, és hárommillió embert érintett Zambiában, Szváziföldön, Lesothóban, Madagaszkáron, Mozambikban, Zimbabwében, Malawiban és a Comore-szigeteken. Az EU azonnal humanitárius segítségnyújtással válaszolt az érintett országoknak, többek között aktiválta az uniós polgári védelmi mechanizmust Mozambikban.

A gazdasági válsággal sújtott Zimbabwét olyan sokkhatások érték, mint az Idai ciklon, melynek következtében 7,7 millióan – a lakosság több mint 50 %-a – az élelmiszer-ellátás komoly bizonytalanságával szembesültek. Az EU a ciklon hatására tett válaszintézkedésként 31,6 millió EUR-t juttatott, elsősorban humanitárius élelmezési segélyre és katasztrófavédelmi felkészültségre helyezett hangsúllyal.

Venezuela

Venezuela társadalmi-gazdasági összeomlása következtében 2019-ben 3,9 millió venezuelai kényszerült elhagyni lakóhelyét. Az ENSZ Humanitárius Ügyeket Koordináló Hivatala szerint legalább 7 millióan szorultak humanitárius segítségnyújtásra, elsősorban az egészségügyi szolgáltatásokhoz, az oktatáshoz, az élelmiszerekhez és a táplálkozáshoz való hozzáférés hiánya miatt.

Az EU összesen 55 millió EUR-t juttatott a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyeknek szánt humanitárius segítségnyújtásra és a fogadó közösségek támogatására. A beavatkozások szoros nyomon követésének biztosítása érdekében az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága májusban irodát hozott létre Caracasban. A fokozott humanitárius érdekérvényesítési törekvések hozzájárultak ahhoz, hogy az országban megnyílt a humanitárius tér, és az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága az októberben Brüsszelben megrendezett venezuelai szolidaritási konferencia kiemelkedő szereplője volt.

Kolumbia

Kolumbiában drasztikusan romlott a humanitárius helyzet az eszkalálódó belső konfliktus miatt, amit az 1,6 millió venezuelai menekült befogadásának hatása súlyosbított. Kolumbia rendkívüli mértékben ki van téve természeti katasztrófáknak, és a konfliktusban érintett települések különösen veszélyeztetettek. Mintegy 140 000 ember kényszerült elhagyni lakóhelyét, és több mint 350 000 embert érintettek mobilitási korlátozások, melyek következtében nem jutottak hozzá megélhetési cikkekhez és alapvető szolgáltatásokhoz. A szomszédos országok mintegy 350 000 kolumbiai menekültet fogadtak be.

Az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága 11 millió EUR-t juttatott a Kolumbiában és térségében bekövetkezett konfliktus és természeti katasztrófák sújtotta személyek megsegítésére. A segítségnyújtás a következő területekre terjedt ki: védelem, egészségügyi ellátás, vízellátás és szennyvízelvezetés, oktatás és katasztrófavédelmi felkészültség.

Haiti

Haitin a politikai zavar, a fokozódó erőszak és a gazdasági visszaesés következtében tovább romlott a legkiszolgáltatottabb háztartások már gyenge vásárlóereje, 3,7 millió főt érintett súlyos élelmezési válság. Az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága 14 millió EUR-t biztosított az élelmiszer-ellátás súlyos bizonytalanságának kezelésére és a humanitárius koordináció támogatására. A főigazgatóság további 3 millió EUR-t fordított katasztrófavédelmi felkészültségre.

Az afganisztáni válság (Afganisztán, Pakisztán, Irán)

Afganisztán világviszonylatban az egyik legtöbb emberéletet követelő válságát éli, a konfliktus sújtotta területeken 17 millióan (az ország lakosságának 50 %-a) élnek, közülük 3,4 millióan belső menekültek. Világszerte mintegy 10 millió – okmányokkal rendelkező, illetve okmányokkal nem rendelkező – afgán menekült van. Elsősorban Irán és Pakisztán fogad afgán menekülteket, az előbbi csaknem 3 millió, az utóbbi csaknem 4 millió menekültet fogad be és segít.

Az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága 61 millió EUR-t juttatott Afganisztánnak, hangsúlyosan veszélyhelyzet-elhárítás és traumakezelés céljára. Iránban és Pakisztánban az EU humanitárius segítségnyújtása 18 millió EUR-val támogatta az afgán menekülteket és a legkiszolgáltatottabb helyi lakosságot. Az EU támogatta az afgán gyermekek iráni oktatását, ami a családjuk regisztrálásával is járt. Az uniós segítségnyújtás további területei Iránban és Pakisztánban egyaránt a következők voltak: vízellátás, szennyvízelvezetés és megfelelő higiénés körülmények, élelmezésbiztonság és megélhetés, menedék, védelem és egészségügy.

A rohindzsa válság (Mianmar, Banglades)

A mianmari rohindzsa lakosság rendszeresen ki van téve hátrányos megkülönböztetésnek és célzott erőszaknak. 2019 végén az ENSZ Menekültügyi Főbiztosának Hivatala 855 000 rohindzsa menekültet regisztrált a (bangladesi) Cox's Bazar nevű városban lévő, rendkívül zsúfolt óriástáborban. A szabad mozgás, a megélhetési lehetőségek és a szociális szolgáltatások hiánya miatt a menekültek teljes mértékben humanitárius segélytől függnek. A terület ráadásul rendkívüli mértékben ki van téve természeti katasztrófáknak. Mintegy 600 000 rohindzsa továbbra is mostoha körülmények között élt a mianmari Rakhajnban, egy részük zárt táborokban és teljes mértékben humanitárius segélytől való függőségben.

Az EU alapvető egészségügyi ellátás, vízellátás és szennyvízelvezetés biztosítása, menedék, élelmezés, oktatás, védelem, pszichoszociális támogatás és katasztrófakockázat-csökkentés formájában, 36 millió EUR értékben nyújtott humanitárius segélyt a rohindzsa válság rendezéséhez Bangladesben és Mianmarban egyaránt.

Fülöp-szigetek

Mindanaót hosszú ideje tartó belső konfliktusok sújtják, mintegy 400 000 ember (többek között belső menekült és hazatelepülő) szorul humanitárius segítségnyújtásra. Ezenfelül a Fülöp-szigetek a világ egyik olyan országa, amely a leginkább ki van téve természeti katasztrófáknak. Az EU összesen 6,7 millió EUR-t juttatott az országnak Mindanao konfliktus sújtotta lakosságának szánt humanitárius segítségnyújtás (menedékhelyek, vízellátási,

szennyvízelvezetési és higiénés szolgáltatások, egészségügy, élelmiszerek és nem élelmiszer jellegű cikkek, oktatás) céljára, valamint természeti katasztrófákhoz biztosított veszélyhelyzet-elhárításra és katasztrófavédelmi felkészültségre irányuló fellépésekre.

A szíriai válság

A szíriai válság kilencedik éve tart, az országon belül pedig több mint 11 millióan szorulnak humanitárius segítségnyújtásra. Az EU összesen 260 millió EUR-t biztosított Szírián belüli életmentő segítségnyújtásra, valamint Libanonban, Jordániában és Egyiptomban tartózkodó szíriai menekültek számára élelmiszerek, gyógyszerek, víz és menedék biztosítására. A szomszédos Libanonban és Jordániában az uniós humanitárius finanszírozás – legköltséghatékonyabb és legméltóságteljesebb segélyezési módként – a legkiszolgáltatottabb menekülteknek szánt készpénztámogatáshoz járult hozzá.

Az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága közvetlenül részt vett nemzetközi diplomáciai kezdeményezésekben, például a „Szíria és a térség jövőjének támogatása” címmel harmadik alkalommal, Brüsszelben megrendezett konferencián, a Szíriát támogató nemzetközi csoport humanitárius munkacsoportjának genfi ülésén, a magas rangú tisztviselők februári genfi ülésén és novemberi koppenhágai ülésén.

Irak

Irakban 6,7 millióan szorultak továbbra is humanitárius segítségnyújtásra, többek között 1,6 millió belső menekült, akik közül 375 000-en táborokban éltek. Az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága 38 millió EUR értékben vetett be műveleteket sürgősségi egészségügyi ellátás, alapvető menedék, biztonságos vízellátás, szennyvízelvezetés és higiénés körülmények, valamint humanitárius védelem biztosítása céljából, külön hangsúlyt helyezve a belső menekültekre. A főigazgatóság támogatta a szexuális erőszak túlélőinek szánt segítségnyújtást, valamint a konfliktus áldozatainak szánt fizikoterápiát és rehabilitációt, különösen az északnyugat-iráni jezidikhez hasonló célcsoportok esetében.

Az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága támogatta a háború sújtotta területeken az alapvető közszolgáltatások újraindítását, ezáltal 4,5 millió személynek segített a hazatérésben. Ez a támogatás a szükséghelyzetben lévők oktatására is kiterjedt, hogy a gyermekek – gyakran több év megszakítás után – visszakerülhessenek az iskolába.

Az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága jogi segítségnyújtást biztosított a családok számára ahhoz, megszerezzék az úgynevezett Iszlám Állam ellenőrzése alatt elveszett vagy ki nem állított személyazonosító okmányaikat, továbbá alapvető szolgáltatásokat nyújtott túlzsúfolt börtönökben, segítséget nyújtott idegenrendészeti fogdákban lévő kiskorúak számára, valamint közösségi mechanizmusokat biztosított egykori gyermekkatonák társadalomba való visszailleszkedéséhez.

Jemen

Az országot a világon a legnagyobb léptékű humanitárius válság sújtja, 24,1 millióan (a

lakosság 80 %-a) szorulnak segítségnyújtásra, közülük 3 millióan belső menekültek. Az élelmiszer-ellátás bizonytalansága 20 millió jemenit érint, legalább 238 000 ember éhínségben szenved. Ezenfelül az országban az egészségügyi szolgáltatások összeomlása tapasztalható, ami 19,7 millió embert tesz továbbra is rászorulóvá, 460 000 koleragyanús eset van, az élelmiszer-, az üzemanyag- és gyógyszerbehozatal korlátozott és nem kielégítő, valamint iskolabezárások zajlanak.

Az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága 115 millió EUR értékben vetett be műveleteket annak érdekében, hogy háború sújtotta területeken és a lakóhelyét elhagyni kényszerült lakosság részére élelmiszert, egészségügyi ellátást, oktatást, valamint vízellátást, menedéket és higiéniai csomagokat biztosítson. A finanszírozást súlyosan alultáplált gyermekek kezeléséhez, a kolerajárvány, valamint a kanyaró- és a diftériajárvány elleni küzdelemhez, a fogyatékossággal élők rehabilitációjához, tantermek helyreállításához, valamint a humanitárius segélyszervezetek munkatársai számára kritikus jelentőségű és megbízható légi és tengeri szállítást biztosító UNHAS (az ENSZ humanitárius légi szolgálata) támogatásához használták fel.

Törökország

Továbbra is Törökország fogadja be a világon a legnagyobb menekült közösséget, 3,6 millió szíriait ideiglenes védelemben részesít, és mintegy 370 000 nem szíriait regisztrált nemzetközi védelem keretében. A törökországi menekülteket támogató eszköz első részösszegéből az EU összesen 2,4 milliárd EUR-t biztosított humanitárius segélyként, amely hozzávetőleg 1,7 millió menekültet támogatott alapvető szükségletekkel, nem formális oktatással, védelemmel és egészségüggyel foglalkozó 64 projekt és 19 partnerszervezet közreműködésével.

Az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága 2019-ben 1,021 milliárd EUR-t kötött le szerződésben, elsősorban a szükséghelyzeti szociális védőháló (ESSN) céljára. Ez a vezérprogram 1,7 millió menekült számára betéti kártyára folyósított havi készpénzfizetéseket biztosított alapvető szükségleteik kielégítéséhez. A Feltételes iskoláztatási készpénztámogatás a szükséghelyzetben lévők oktatását célzó program, amely több mint 560 000 gyermekhez eljutott. A program kiszolgáltatott családok számára biztosít készpénztámogatást a menekült gyermekek beiskolázásának és rendszeres iskolába járásának előmozdításához.

Nyugat-Balkán

2018 elején megjelent egy új, Bosznia-Hercegovinán keresztül Horvátország és Szlovénia felé vezető „alútvonal” a menekültek számára. 2019-ben 29 000 segítségre szoruló érkezett Bosznia-Hercegovinába, szemben a 2018. évi 24 000-rel. Az országban tartózkodó migránsok és menekültek száma összesen mintegy 8 000, közülük mintegy 2 000-en átmeneti helyen alszanak (földre kuporodva, elhagyatott épületekben vagy vasútállomásokon). A Bosznia-Hercegovinának biztosított uniós humanitárius segély 3,8 millió EUR-t tett ki. Humanitárius partnerei közreműködésével az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága menekültek és migránsok számára biztosított egészségügyi, védelmi és tájékoztatási segítségnyújtást (többek között kiszolgáltatott egyének azonosításához, élelmiszerek és nem élelmiszer jellegű cikkek sürgősségi biztosításához,

orvosi ellátáshoz stb.).

Ukrajna

A konfliktus több mint 5,2 millió embert érint, akik közül 3,5 millióan szorulnak humanitárius segítségnyújtásra, főként a nem kormányzati ellenőrzésű területeken, valamint a frontvonal mindkét oldala mentén. Az EU a tagállamaival együtt a legnagyobb donor az Ukrajnának szánt humanitárius és korai helyreállítási, illetve fejlesztési támogatás területén. A konfliktus kezdete óta több mint 762,5 millió EUR-t biztosított, ennek megközelítőleg felét humanitárius segélyként. Az EU (az Európai Bizottság közreműködésével) eddig több mint 141,8 millió EUR humanitárius segélyt biztosított, ebből 2019-ben 23 millió EUR-t a frontvonal mindkét oldalán dolgozó 11 partner részére hat beavatkozási területen, azaz az egészségügy, a menedék, a vízellátás, szennyvízelvezetés és higiénés körülmények, az oktatás, az alapvető szükségletek és a védelem biztosítása területén.

Líbia

820 000 líbiai szorul humanitárius segítségnyújtásra. Az egészségügyi létesítmények 20 %-a megsemmisítés, kár vagy megszállás miatt be van zárva. Burjánzik a nemzetközi humanitárius jogot sértő bűnözés, emberkereskedelem folyik, a segélyszervezetek általi segélyezés és a segélyszervezetek bejutása akadályokba ütközik.

Az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága 8 millió EUR értékben vetett be műveleteket, amelyek a konfliktus áldozatainak biztosítottak alapvető egészségügyi ellátást, többek között háborús sürgősségi sebészeti ellátást, elsősegélycsomagokat, fizikai rehabilitációt, protézis- és pszichoszociális támogatást, alapvető gyógyszereket, valamint nemi alapú erőszak túlélőinek szánt ellátást. A segítségnyújtás helyreállította az elsődleges egészségügyi szolgáltatásokat a konfliktus sújtotta területeken, valamint az alapvető oktatást Benghazi és Sirte városában, ami gyermekek ezrei számára tette lehetővé az alapfokú oktatáshoz és a pszichoszociális támogatáshoz való hozzáférést. Az EU ezenkívül élelmezési segélyt és megélhetési támogatást, valamint készpénzalapú segítségnyújtást biztosított a legkiszolgáltatottabbak számára. A szolgáltatásnyújtásból minden kiszolgáltatott személy megkülönböztetés nélkül részesült, beleértve a migránsokat, a menekülteket és a menedékkérőket.

Egyiptom

250 000 regisztrált menekült rekedt a nagyvárosok – például Kairó és Alexandria – legzsúfoltabb és legszegényebb peremterületein, ahol a befogadó közösségek is jelentős mértékben veszélyeztetettek. A menekültek mintegy 50 %-a szíriai, a többi menekült pedig elsősorban kelet-afrikai, iraki és jemeni.

Az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága 2019-ben 5 millió EUR értékben folytatott műveleteket, amelyek humanitárius védelmet, sürgősségi egészségügyi szolgáltatásokat (különösen anyasági és reproduktív egészségügyi ellátást), a szükséghelyzetben lévőknek nyújtott oktatást, valamint az alapvető szükségletek fedezésére szolgáló készpénzt biztosítottak. Az összes menekült 38 %-a gyermek, a kísérő nélküli és a hozzátartozóiktól elválasztott gyermekek aránya egyre növekszik.

Nyugat-szaharai válság

A humanitárius következményekkel járó, négy évtizednyi rendezetlen politikai konfliktust követően nyugat-szaharai menekültek tízezreinek sorsát határozza meg továbbra is a feledésbe merült és elhúzódó válsághelyzet. Öt táborban élnek az Algéria délnyugati részén található sivatagban, túlélésükhöz elengedhetetlen a humanitárius segítségnyújtás.

Az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága 9 millió EUR értékben folytatott le műveleteket, amelyekkel élelmiszert juttatott az érintetteknek és kezelte a nyugat-szaharai menekült gyermekek és nők körében növekvő alultápláltságot, valamint biztonságos ivóvizet biztosított. Alapvető gyógyszereket is biztosított, amelyekkel a táborokban élő népesség egészségügyi szükségleteinek 80 %-át fedezte, emellett külön támogatást nyújtott a fogyatékossággal élők számára. Az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága ezenfelül a szükséghelyzetben lévők számára oktatást biztosított, valamint enyhítette az oktatási infrastruktúra és az iskolai szaniterhelyiségek rossz állapotát.

Horizontális prioritások

Korábbi kötelezettségvállalásaival összhangban az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága 2019. évi humanitárius segítségnyújtásra szánt uniós költségvetés 10 %-át a szükséghelyzetben lévők oktatására fordította, és fenntartotta azt a kötelezettségvállalását, hogy a humanitárius segítségnyújtás 35 %-át készpénztámogatás keretében biztosítja. 2019-ben elfogadásra került a fogyatékossággal élők uniós finanszírozású humanitárius segítségnyújtási műveletekbe való bevonásáról szóló operatív iránymutatás is.

A szükséghelyzetben lévők oktatása

Az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága továbbra is világelső volt a szükséghelyzetben lévők oktatása terén. Az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága által a szükséghelyzetben lévők oktatására fordított finanszírozás 166 millió EUR-t tett ki, amely 52 országban folytatott tevékenységet és több mint 2,5 millió kedvezményezettet támogatott, biztonságos és színvonalas oktatáshoz való hozzáférést biztosított a legkiszolgáltatottabb helyzetű lányok és fiúk számára.

A szükséghelyzetben lévők oktatásának ismertebbé és láthatóbbá tétele érdekében az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága 2019 májusában a „Szükséghelyzetben lévők oktatása: iskola mindenki számára” című magas szintű konferencia házigazdája volt, amelyen részt vett Christos Stylianides biztos, Denis Mukwege Nobel-békedíjas, Axelle Red, a Handicap International nagykövete és Typh Barrow énekes. Az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága #RaiseYourPencil for #School4All (#Emeld fel a ceruzádat #Iskola mindenki számára) címmel közösségimédia-kampányt indított, hogy szolidaritást tanúsítson mindazokért a válság sújtotta gyermekekért, akik nem járnak iskolába.

Pénzbeli támogatás

Az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága folytatta a készpénztámogatásokról folytatott megbeszélések előrevitelét. A főigazgatóság – a két kísérleti országban, Nigériában és Bangladesben nyújtandó készpénztámogatásról szóló együttes donornyilatkozat elfogadásával – hasznos szerepet töltött be a donorok közötti fokozottabb koordináció előmozdításában.

Az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága kiadta az „EU Cash Compendium 2019: Doing More Cash, Better" (2019. évi uniós készpénztámogatások gyűjteménye: minél több készpénz folyósítása, annál jobb) című dokumentumot, amely a projektszinten elért eredményeket emeli ki, az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága által kiadott, nagy összegű készpénztámogatásokról szóló iránymutatásban vázolt ajánlásokra hivatkozással. A dokumentum kiemeli, hogy miben különböznek a projektek, hogyan követik az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága által kiadott, nagy összegű készpénztámogatásokról szóló iránymutatás ajánlásait, és hogyan biztosítják a koordinációt más donorokkal és a szociális védőhálókkal, valamint kiemeli a kihívásokat és a levont tanulságokat. Már több országban megvalósult az iránymutatásban előirányzott, legalább 85:15 hatékonysági arány (a finanszírozás 85 %-a eljut a célzott kedvezményezettekhez).

Innováció és a magánszektor bevonása

Az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága továbbra is részt vett a globális vitában, nevezetesen a Világgazdasági Fórum éves ülésén, az Egyesült Nemzetek Szervezete Gazdasági és Szociális Tanácsának (ECOSOC) humanitárius ügyekkel foglalkozó ülésszakán, az ENSZ-közgyűlésen, valamint a humanitárius fellépés során alkalmazott innováció jövőjéről Berlinben tartott donori ülésen. Az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága továbbra is támogatta az innovatív megközelítések kidolgozását a humanitárius végrehajtási tervek tematikus szakpolitikai mellékletével, amely arra ösztönzi a partnereket, hogy a humanitárius válaszintézkedések környezeti lábnyomát digitális megközelítések alkalmazásával, valamint az Európai Innovációs Tanács „humanitárius segítségnyújtási célú, megfizethető csúcstechnológia" elnevezésű, 2020-ban odaítélendő, Horizont 2020 díj támogatásával csökkentsék.

Uniós vezető szerep a veszélyhelyzetekben elkövetett nemi alapú erőszakkal szembeni védelem biztosítására irányuló cselekvési felhívásban

Az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága „A veszélyhelyzetekben elkövetett nemi alapú erőszakkal szembeni védelem biztosítására irányuló cselekvési felhívás" elnevezésű globális kezdeményezés tagja. A reagálási kapacitás megerősítését célzó program (az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatóságának programja) szerinti, a ENSZ Népesedési Alapja (UNFPA) által működtetett projekt előmozdította a veszélyhelyzetekben elkövetett nemi alapú erőszakkal kapcsolatos intézményközi előírások, valamint a cselekvési felhívás kontextusfüggő ütemterveinek (nigériai és kongói demokratikus köztársasági kísérleti programokon alapuló) kialakításával kapcsolatos iránymutatás kidolgozását. 2018-ban és 2019-ben az Európai

Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága megközelítőleg 52 millió EUR-t juttatott a szexuális erőszak és a veszélyhelyzetekben elkövetett nemi alapú erőszak megelőzésére és az ezekhez kapcsolódó válaszintézkedésekre. Az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága elindította a nem és a kor alapján kialakított mutatójára vonatkozó legelső távoktatását.

ECHO Flight (Afrika) és a humanitárius légi szállítási szolgálatok támogatása

Az ECHO Flight hat légi járművel rendelkező humanitárius légi szolgálat, költségvetése 12,4 millió EUR, és az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatóságának partnerei és a humanitárius szervezetek számára díjmentes. 2019-ben több mint 250 projektet támogatott, humanitárius segélyszervezetek több mint 25 000 munkatársát szállította, valamint kb. 200 tonna humanitárius rakományt szállított.

Az EU ezenfelül 25 millió EUR-t juttatott nonprofit humanitárius légi szolgálatoknak, például az Élelmezési Világprogram és az ENSZ humanitárius légi szolgálatának, valamint 12 országban folytatott logisztikai műveleteihez.

A 2019-ben lezárult értékelések összefoglalása

Az Európai Unió közép-afrikai humanitárius intervencióinak, valamint a humanitárius koordinációnak az összevont értékelése (2014–2018)

Az EU jelentős mértékű hozzájárulást biztosított a legsürgetőbb szükségletek kezeléséhez és a humanitárius válaszintézkedések megerősítéséhez Közép-Afrikában. E téren sokat számítottak az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatóságának tevékenységei, valamint a tervezett céloknak a partnerek közreműködésével történő, megbízható megvalósítása és az ENSZ Humanitárius Ügyeket Koordináló Hivatala koordinációs feladataihoz – különösen a koordinációs hiányosságok pótlásához – nyújtott támogatás.

Az értékelés rávilágított a tartósan felmerülő szükségletekhez és koordinációs hiányosságokhoz kapcsolódó kihívásokra, továbbá ajánlásokat fogalmazott meg a térségben biztosítandó jövőbeli uniós humanitárius segítségnyújtás és koordináció támogatásához.

Az Európai Unió afganisztáni humanitárius beavatkozásainak, valamint a Norvég Menekültügyi Tanáccsal létesített partnerségnek az összevont értékelése (2014–2018)

Az értékelés megállapította, hogy az afganisztáni segítségnyújtás területén az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága a legjelentősebb szereplő, valamint azt, hogy a főigazgatóság támogatja a fejlesztési és a humanitárius fellépések közötti szinergiát. Az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatóságának fellépései segítséget nyújtanak a konfliktus és a katasztrófák közvetlen utóhatásainak kezeléséhez. A főigazgatóság szükséghelyzeti reagálási mechanizmusa és készpénztámogatása főként szükségleteken alapuló válaszintézkedéseket biztosít belső menekültek számára.

A partnerség értékelése során megállapítást nyert, hogy magas színvonalú partnerség

működött. Határozott bizonyítékok utaltak arra, hogy minden szinten rendszeres, átfogó és átlátható információcsere folyt, a legfontosabb tényező pedig a bizalom volt. Hiányosságok is felmerültek: egyes folyamatok nem voltak hatékonyak, csúszások jelentkeztek a belső kommunikációban, és az ellenőrzési követelmények mindkét fél számára jelentős költséggel jártak.

2019. évi költségvetés

1. A Bizottság által a humanitárius segítségnyújtás terén kötött finanszírozási megállapodások jegyzéke[3]:
   az Európai Unió által nyújtott humanitárius segélyekről szóló megállapodások a pénzügyi átláthatósági rendszer honlapján találhatók.

2. A költségvetés végrehajtása

AZ ECHO 2019. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSÉNEK VÉGREHAJTÁSA

A tagállamoktól származó külső címzett bevételek nélkül

Régió/ország	Összeg	%
Afrika	**632**	**29 %**
Szudán és Dél-Szudán	105	
Közép-afrikai Köztársaság	68	
Nagy-tavak régió	72	
Afrika szarva	163	
Dél-Afrika, Indiai-óceán	60	
Nyugat-Afrika	138	
Észak-Afrika	17	
Afrika	10	
Közel-Kelet, Délkelet-Európa és keleti szomszédság	**1 062**	**50 %**
Közel-Kelet	436	
Délkelet-Európa és keleti szomszédság	627	
Ázsia, Csendes-óceán	**127**	**6%**
Délnyugat- és Közép-Ázsia	75	
Délkelet-Ázsia és a Csendes-óceán	52	
Latin-Amerika, Karib-tengeri térség	**104**	**5 %**
Latin-Amerika	84	
Karib-tengeri térség	20	
Világszintű katasztrófák	**40**	**2 %**

[3] Ideértve az érintett partnerszervezetek nevét is.

Polgári védelem[4]	**95**	**4 %**
Európai Önkéntes Humanitárius Segítségnyújtási Hadtest	**18**	**1 %**
Kiegészítő műveletek és támogatás	**68**	**3 %**
ÖSSZESEN	**2 146**	**100 %**

(millió EUR)

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK ÉS FORRÁSOK

- Az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatóságáról (DG ECHO) a következő címen található általános tájékoztatás: http://ec.europa.eu/echo/en
- Az Európai Bizottság 2019. évi humanitárius segítségnyújtási tevékenységére vonatkozó pénzügyi információk: https://ec.europa.eu/echo/funding-evaluations/financing-decisions-hips-2019_en
- Az előző évek műveleteiről a következő címen található tájékoztatás: https://ec.europa.eu/echo/who/accountability/annual-reports_en
- 2019. évi éves tevékenységi jelentés, DG ECHO: https://ec.europa.eu/info/publications/annual-activity-report-2019-european-civil-protection-and-humanitarian-aid-operations-echo_en
- 2019. évi éves irányítási és teljesítményjelentés: https://ec.europa.eu/info/publications/annual-management-and-performance-report-2019_en
- A DG ECHO értékelő jelentései: http://ec.europa.eu/echo/funding-evaluations/evaluations en
- Az Európai Bizottság és a tagállamok általi humanitárius segítségnyújtás finanszírozására vonatkozó adatok: https://webgate.ec.europa.eu/hac/
- INFORM globális kockázati index: https://drmkc.jrc.ec.europa.eu/inform-index

A 2014. évi partnerségi keretmegállapodást aláíró partnerek jegyzéke

http://ec.europa.eu/echo/sites/echo-site/files/weblistpartners.pdf

4 Az e jogcím alatt szereplő tevékenységek nem tartoznak a humanitárius segítségnyújtásról szóló rendelet hatálya alá, és finanszírozásuk nem a humanitárius segítségnyújtási költségvetésből történik.